

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОГЛЯД НА ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

За умов глобальної інтеграції та жорсткої міжнародної конкуренції головною ареною зіткнень і боротьби стає інформаційний простір. Сучасні інформаційні технології дають змогу досягти блискавичної реалізації власних інтересів, послабити або навіть зруйнувати конкуруюче підприємство, не застосовуючи сили, за умови якщо це підприємство не усвідомить реальних та потенційних загроз негативних інформаційних впливів і не створить дієвої системи захисту і протидії цим загрозам.

Інформаційний простір, інформаційні ресурси, інформаційна інфраструктура та інформаційні технології значною мірою визначають рівень і темпи економічного розвитку підприємства. За сучасних умов інформаційна складова набуває дедалі більшої ваги і стає одним з найважливіших елементів забезпечення функціонування суб'єкта господарювання[1].

Постійно зростає і значення інформаційних методів управління соціальними та економічними процесами, фінансовими і товарними потоками, аналізу та прогнозування внутрішнього і зовнішніх ринків. Інформаційні технології визначають структуру і якість захисту, оцінку рівня його необхідної достатності та ефективності. Спроможність ідентифікування економічних проблем, моніторинг їх розвитку і прогнозування можливих наслідків безпосередньо залежать від ефективності інформаційної інфраструктури.

Такі складові інформаційного середовища, як інформаційні ресурси, інформаційна інфраструктура та інформаційні технології, які належать до національного інформаційного потенціалу, який у наш час стає одним з найважливіших чинників забезпечення національної безпеки наряду з "економічним потенціалом", "військовим потенціалом" тощо[2,3].

У сфері управління підприємством, обґрунтованість і ефективність управлінських рішень та їх реалізації в умовах інформаційної експансії з боку інших підприємств обумовлюється головним чином обсягом і якістю інформації та швидкістю і якістю її аналізу, тобто рівнем інформаційного потенціалу підприємства. Крім того, імідж підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринках значною мірою залежать від спроможності формування позитивного уявлення про себе. Саме в ньому проявляється активний характер заходів з інформаційної безпеки. Перевага в рівні інформаційного потенціалу на сучасному етапі еквівалентна створенню нових та захопленню існуючих ринків збуту.

В економічній та виробничій сферах рівень інформаційного потенціалу має вирішальне значення для розвитку нових технологій, поліпшення культури виробництва, розроблення ефективних процедур маркетингу, розв'язання завдань прогнозування й керування виробництвом, економікою і фінансами, підвищення ефективності зовнішньої торгівлі та освоєння нових ринків[4].

Характерним для сьогодення є те, що окремі компоненти інформаційного потенціалу все більше набувають рис товару, простежується навальне зростання інформаційного виробництва, інформаційних технологій, ринку інформаційних продуктів і послуг.

Бізнес, пов'язаний із нагромадженням та опрацюванням інформації в Україні, складний і не вельми рентабельний. Потрібні великі затрати на будівництво й розвиток організаційних структур збирання та опрацювання великих масивів інформації. Складні завдання, пов'язані з технічними засобами нагромадження й опрацювання інформації — це досить дорого. Є проблема й у сфері розповсюдження інформації. Але основна проблема — дуже низька інформаційна культура споживача інформації в Україні[2].

Поки що монополістом у царині збирання та опрацювання інформації є держава. Причому вона збирає й опрацьовує інформацію коштом платників податків. Конституція України декларує право громадян на інформацію.

Проте всі відомчі інструкції це право фактично відкидають. Сьогодні розроблені технології розповсюдження інформації, завдяки яким вона могла б стати широко доступною для малого й середнього бізнесу. Але без спільної роботи з держструктурами, без вільного доступу до інформаційних масивів, що не є держтаємницею, без розробки загальнодоступних державних баз даних як силами держави, так і силами комерційних структур реалізувати такі програми в Україні практично неможливо. З питаннями правового закріплення інформаційних ресурсів, доступу до них тісно пов'язані питання і державної таємниці, і службової, і обміну. Вони є першорядними, і в цьому напрямі можна працювати на користь та благо всіх[3].

Ще один аспект — комерційні структури, що працюють на інформаційному ринку і мають у своєму розпорядженні серйозні масиви інформації. Вони відрізняються від державних найчастіше тим, що інформація ними одержується, опрацьовується, аналізується, видається споживачеві не про якісь структури (заводи, комерційні структури, території), а про процеси. Тобто вона динамічно змінюється. Цієї інформації в державі чимало. Але сьогодні практично немає взаємодії між держструктурами-власниками інформації і недержавними компаніями, що володіють цінною для держави інформацією[5].

Важливе місце у сучасному інформаційному просторі займає Інтернет. Це інформаційне середовище за останні роки кардинально розширило свої можливості. Мережа Internet, що служила спочатку дослідницьким і навчальним групам, стає все популярнішою в ділових колах. Підприємства використовують дешевий глобальний зв'язок і його швидкість, зручність для проведення сумісних робіт, доступні програми, унікальні бази даних цієї мережі. Вони розглядають глобальну комп'ютерну мережу як доповнення до своїх власних локальних мереж. Але тріумфальний розвиток Інтернету поряд з практично необмеженими можливостями інформаційного обміну і доступу до відкритих інформаційних ресурсів призводить до росту небезпеки розкрадання як інформаційних ресурсів окремих підприємств, так і

національних інформресурсів, неконтрольованого розповсюдження порнографії та іншої подібної інформації. Тому необхідне прийняття відповідних правових і організаційних заходів на державному рівні, які б забезпечували свободу інформаційного обміну на високому рівні інформаційної безпеки.

Проблемою якості національного інформаційного простору виступає також низька ефективність співпраці між українськими науковцями та підприємцями. Чомусь загальносвітова аксіома «Потужна наука – потужна економіка» в Україні ще потребує доведення. Проте є надія, що присутній тут негативний адміністративний чинник, послабиться в наслідок незворотних уже інтеграційних процесів України в європейський та світовий економічний і технологічний простір. Їх має бути зорієнтовано на практичне використання досягнень вітчизняної науки у розв'язанні проблем сталого розвитку сучасної цивілізації (екологія, енергетика і транспорт XXI століття, зміна світового клімату, СНІД, глобальна інформаційна інфраструктура тощо), а також проблем глобальної безпеки (міжнародний тероризм, наркобізнес, інформаційні війни).

Отже, вплив інформаційного простору на розвиток як окремого підприємства, так і цілої держави є незаперечним. Проте доведеним є також і можливий зворотній вплив за умови розумного державного регулювання, а також спільного ефективного використання інформаційного потенціалу держави та комерційних структур із застосуванням новітніх розробок інформаційної техніки та технологій.

Список використаних джерел:

1. Проект Доктрини інформаційної безпеки України
2. Литвиненко О.В., Бінько І.Ф., Потіха В.М. Інформаційний простір як чинник забезпечення національних інтересів України. -К.: Київський університет ім. Т.Г.Шевченка. Інститут міжнародних відносин. 1998, 47с.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 31 жовтня 2001 року "Про заходи щодо вдосконалення державної інформаційної політики та забезпечення інформаційної безпеки України": указ

- Президента України від 6 грудня 2001 року № 1193/2001. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1193/2001>
4. Людський розвиток регіонів України: методика оцінки та сучасний стан. – Рада з вивчення продуктивних сил України НАНУ.UNPD ПРООН. – К. : Національні звіти з людського розвитку. – 2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [<http://www.undp.org/hdro>]; Національний звіт з людського розвитку — 2010: Сила суспільної взаємодії. – К., 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL. – <http://www.Un.kiev.ua/ua/undp/about.php>;
 5. Новицкий Г. В. Проблемы обеспечения национальной безопасности в условиях глобализации / Г. В. Новицкий // Геополитика – безопасность – терроризм : сб. ст. ; под. ред. Е. А. Вертлиба, Л. М. Бонданца. – Бишкек : Изд-во Бийиктик, 2006. – С. 123–128.
 6. Vossekul, B., Fein, R. A., Reddy, M., Borum, R., & Modzeleski, W. (2002). The Final Report and Findings of the Safe School Initiative: Implications for the Prevention of School Attacks in the United States. U.S. Secret Service and U.S. Department of Education. Washington, D.C.

Срібна Б. Р.

викладач юридичних дисциплін

Надвірнянський коледж

Національного транспортного університету

м. Надвірна

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Вважається, що вирішення сучасних проблем безпосередньо пов'язане з розвитком інформаційних технологій. Комп'ютерна техніка і високотехнологічні способи обробки інформації стали невід'ємними компонентами суспільної діяльності.

Більше ніж піввікова діяльність еволюції людської діяльності в сфері інформаційних систем привела до масштабної інформатизації у всіх сферах суспільної діяльності, в тому числі і в юриспруденції. І як результат, професійна діяльність юриста пов'язана з опрацюванням значних обсягів правової інформації з різних галузей права, аналізом нестандартних правових ситуацій, які виникають під час кваліфікації різноманітних правопорушень і злочинів. На сьогодні обсяг правової інформації, що